

Марица МАЛОВИЋ-ЂУКИЋ
Историјски институт
Београд

BISTE DE PRIMUTIS, КОТОРСКИ ВЛАСТЕЛИН (XIV ВЕК)

Апстракт: На основу досадашње литературе објављене и необјављене грађе из Которског и Дубровачког архива приказана је делатност которског властелина прве половине 14. века Бисте Примути. Био је способан и успешан трговац. Трговачке послове водио је пре свега са Которанима, Дубровчанима, људима из Србије и Млечанима. Захваљујући пословном умећу стекао је углед и богатство, што му је омогућило учешће у бављењу дипломатским и другим пословима у Србији, на двору српског краља Стефана Дечанског. Један је од најистакнутијих дворана краља Стефана Дечанског.

Key words: Kotor, Serbia, merchant, metals, Dubrovnik, Venice.

Которска властeosка породица Примути (Primuti, Prumuti), односно њени истакнути појединци имала је запажену улогу у трговачком пословању у српским средњовековним земљама (Србији и Босни) и Дубровнику. О овој породици има података у монографским студијама, које се баве племством Дубровника и Котора.¹ Исто тако има понеки податак у радовима који обрађују привредне и друштвене везе Дубровника и српских средњовековних земаља.² У новије време овај истакнути члан

У архивској грађи јавља се као Bisti de Primutis ili Biste de Primutis (Primuti, Prumuti, Premuti).

¹ М. Накић, *Трипе Бућа которски властелин и дипломата средњовековне Србије* ИГ 4(1954) 3-31, 28; И. Манкен, *Дубровачки патрицијат у XIV веку*, Београд 1960, 217, 238, 461.

² М. Динић, *Дубровачки трибути*, Глас САНУ 158(1935) 228; К. Жиречек, *Историја Срба II*, Београд 1978, 86 (репринт издање); Ј. Мијушковић, *Додељивање дубровачког грађанства у средњем веку*, Глас САНУ ССXLVI (196)109, 118, 120; К. Жиречек, *Романи у градовима Далмације током средњег века*, ЗКJ I, Београд 1962, 150, 195; Ј. Martinović, *Prilozi proučavanju genealogije i heraldike znamenitih vlasteoskih rodova u Kotoru prve polovine XIV vijeka*, Godišnjak РМК XII (1964)33-69, 65-66. ; Д. Динић-Кнежевић, *Миграције становништва из јужнословенских земаља у Дубровник током средњег века*, Нови Сад 1995, 183-184.

породице добио је простора у најновијим радовима³ али није још добио заслужену и целовиту биографију о животу и раду.

У овом раду настојаћемо да прикажемо на основу досадашње литературе, објављених извора и необјављене грађе из Которског и Дубровачког архива, делатност Бисте Примути (*Biste de Primutis*) у првој половини 14. века.

Поред которских породица Бућа, Тома-Драго и Примути су имали значајну улогу у друштвено-економском развоју средњовековне Србије. Бисте Примути (*Biste de Primutis*) као њен најистакнутији члан имао је запажену улогу на двору српског краља Стефана Дечанског. Био је посланик српског краља у Дубровнику. Носио је титулу кнеза у Србији, „кнез Бистета“ како су га ословљавали српски извори. Он је унутрашњи милосник и управник целокупне владареве имовине-„куће краљеве“. Према томе један је од истакнутих дворана и блиски сарадник краља Стефана Дечанског.⁴ На краљеву интервенцију Велико веће у Дубровнику примило је Бисту 30. децембра 1326. године за дубровачког грађанина, под условом да за годину дана купи посед у Дубровнику у вредности од 500 перпера. Пошто Бисте то није могао да реализује због рата који је вођен у то време између Србије и Дубровника, рок му је померен почетком децембра 1328. до св. Влаха (почетком фебруара).⁵ Бисту Примути српски краљ шаље као свог посланика у Дубровник ради подизања Светодмитарског дохотка за две године. Имао је обавезу да изврши поравнање узајамних потраживања, због насталих штета у рату између краља Стефана Дечанског и Дубровника.⁶

Он је један од ретке которске властеле који је заједно са Павлом Томе Драго примљен у Великом Већу за дубровачког грађанина⁷ То је

³ М. Благојевић, *Државна управа у српским средњовековним земљама*, Београд 1997, 36, 188-190, 104—110.

⁴ Љ. Стојановић, *Старе српске повеље и писма*, Срем. Карловци-Београд 1929, 42. Он је унутарњи милостник куће краљеве кнез Бистета. Види опширније о томе М. Благојевић, *Државна управа*, 188-190, 104-110.

⁵ *Monumenta Ragusina libri reformationem* II, Zagabrie 1879, 319, 321; V, Zagabrie 1897, 254 (даље *Monumenta Ragusina*); Ј. Мијушковић, *Додељивање дубровачког грађанства*, 118; Б. Крекић, *О рату Дубровника и Србије 1327-1328*, ЗРВИ 11 (1968) 202.

⁶ *Monumenta Ragusina* V, 254; М. Динић, *Дубровачки трибути*, 228; М. Благојевић, *Државна управа*, 104 нап. 22. Из одлука Великог већа од 3. децембра 1328. одлучено је у Дубровнику да се не задржава исплата Светодмитарског дохотка, због штета које су дубровачки поданици претрпели на Пељешцу. Према наведеној одлуци доходак се имао исплатити у целини „*Bisti de Primutis nuntio ipsius domini regis*“. Српски краљ ипак није добио целокупну суму од 4000 перпера пошто је 367 перпера одбијено као надокнада за штету коју је починио Бранко Бранивојевић у Жупи Дубровачкој. (М. Динић, *Дубровачки трибути*, Из српске историје средњег века, Београд 2003, 730).

⁷ Ј. Мијушковић, *Додељивање дубровачког грађанства*, 109, 110.

велика почаст коју су му указали у Дубровнику. Касније ће се ородити са дубровачком властелом. Которско и дубровачко племство било је родбински повезано упркос повременим забранама у Дубровнику. Бисте је удао своју кћер Нуцу за Ивана, сина Нала Цријевића, дубровачког племића, и дао јој у мираз 1000 перпера, 100 аксађа злата и друге ствари према обичају племкиња.⁸

О Бистином детињству и младости нема вести. Он се јавља у Котору 1326. као зрео послован човек. У исто време делује и у Србији, где је био на двору краља Стефана Дечанског и обављао важне послове за српског краља и државу као што смо навели. Његова пословна активност била је везана за Котор, Србију и Дубровник. Склапао је мешовита трговачка друштва са Которанима, Дубровчанима, Млечанима и људима из Србије. У његовом трговачком пословању били су у оптицају углавном млетачки перпери и которски крстати перпери. Јавља се у улози јемца, повериоца, заступника и дужника. Бисте је одржавао сво време пословне везе са људима из свог родног града. Склапао је трговачка друштва и друге кредитне послове са познатом которском властелом: Николом Бућом, Томом Павловим и његовим оцем, Трипом Бућом, Марком Симоновим, Михом Спицом, Марином Мекшом, Марином Голијом, и другима.⁹ Његови трговачки односи били су чешћи са оним Которанима који су као и он боравили на српском двору.

У два наврата задужио се код Николе Буће у току 1335. и 1336. године.¹⁰ Први пут се задужио на износ од 1000 перпера. Рок враћања дуга био је пет година. Други пут је сума била упола мања и износила је 500 перпера, али је рок враћања био двоструко дужи то јест 10 година. У овом последњем уговору прецизно су наведени услови враћања дуга. Договорено је да уколико у одређеном року не врати дуг, Бистина кућа ће припасти Николи, а ако не буде толико вредна, може ући у Бистин посед који му се свиди.

Други познати Которанин са којим је пословао био је Тома Павлов. Оба су били у исто време на српском двору. Бисте је и са Томом Павловим и са његовим оцем Павлом, често пословао. Бисте и Тома били су и родбински повезани, јер је Тома оставио после своје смрти цело своје

⁸*Kotorski spomenici Druga knjiga kotorskih notara god. 1329, 1332-1337*, ed A. Mayer, Zagreb 1981(даље *Kotorski spomenici II*)366 nr. 1453.

⁹*Kotorski spomenici Prva knjiga kotorskih notara God. 1326-1335 ed. A. Mayer, Zagreb 1951, (Kotorski spomenici I), 309 nr. 917, 386 nr. 1137; II, 391 nr. 1570; М. Маловић-Ђукић, Которски властелин Тома Павла Тома, ИЧ XLVIII(2001) 65.*

¹⁰*Kotorski spomenici I*, 386 nr. 1137; II, 391 nr 1570.

покућство Бистиним синовима које назива нећацима.¹¹ Он је био присутан у Дубровнику као сведок приликом регистрације Томиног тестаментa.

Плодну пословну сарадњу Бисте је остваривао и са познатим которским трговцем и дипломатом Трипом Бућом. Обојица су се бавили трговином бакром. Њих двојица су уговорили крајем августа 1329. са четворицом Которана да им доведу у Котор до средине септембра 25 милијара бакра по дубровачкој мери (8198 килограма). Договорили су се уколико у наведеном року не испоруче бакар платиће казну од 45 перпера по једном милијару.¹² Уговор ће почети да се реализује тек две године касније крајем маја 1331, када је један од обвезника (од четворице Которана) Марко Симонов, испоручио свој део, четвртину од целокупне суме, 6250 фунти бакра по дубровачкој мери.¹³ Бисте и Трипе Бућа наставили су трговачко пословање и у каснијем периоду. Наиме, почетком маја 1334. Трипе Бућа је изјавио да је њему и Бисти Примути Трифун Скитов исплатио дуг од 200 перпера за неки бакар.¹⁴

Бистина пословна сарадња наставља се са још једним познатим Которанином-Михом Спицом. И овог пута реч је о трговини бакром. Михо Спица се обавезао средином фебруара 1333. да ће Бисти Примути допремити 7000 фунти бакра у Котор до Духова, по цени 100 перпера за сваку хиљаду фунти. Казна је износила 60 перпера на хиљаду (фунти).¹⁵ Наставио је Бисте пословну сарадњу са својим сународницима. Почетком фебруара 1332. задужили су се код Бисте Примути Бела, удовица Јована Драга и њен син Драго на суму од 300 перпере. Рок враћања кредита је Св. Михаило.¹⁶ Наставља Бисте пословну сарадњу са својим Которанима и у наредним годинама. Код њега су се задуживали Которани улажући куће и земљу за позајмљени новац.¹⁷

О угледу и богатству Бисте Примути говоре нам следећи примери. Он је као и други богати трговци из Котора, који су припадали племству и богатом грађанству био понекад и кредитор которској општини, када је западала у финасијске тешкоће, и онда када јој је хитно била потребна готовина. Тако је которска општина позајмила крајем јануара 1332. године

¹¹ М. Динић, *Крстати грошеви*, ЗРВИ1 (1951) Prilozi I, Testamentum Tome filii quondam Pauli de Thoma, 106 (Testamentum).

¹² *Kotorski spomenici* I, 187-188 nr 525; М. Накић, *Трпне Бућа*, 27.

¹³ *Kotorski spomenici* I, 227 nr 643; М. Накић, *Трпне Бућа*, 27.

¹⁴ *Kotorski spomenici* II, 217 nr. 880

¹⁵ *Kotorski spomenici* II, 63 nr 259.

¹⁶ *Kotorski spomenici* I, 309 nr. 917. Пословао је и са Палмом Базилијем и његовим синовима (*Kotorski spomenici* I, 229 nr 649; II, 392-393 nr. 1575)

¹⁷ *Kotorski spomenici* I, 50 nr. 203; II, 309 nr. 918.

600 перпера од Бисте де Примути, браће Николе и Миха Буће, Марина Мекше, Марина Симонова, Петра Бугона и још неколико угледних Которана.¹⁸ Општина се обавезала да ће дуг вратити за месец дана са каматом од 10 одсто по центенару. Ако на време општина не врати новац кредитори узимају которску царинарницу до намирења дуга. Уколико се неко супростави следила би казна: краљу 500 перпера и кредиторима исти износ. Неколико година касније догодило се опет нешто слично. Крајем марта 1336. године, богати которски трговци, међу којима је био и Бисте Примути, Михо Бућа, Марин Мекша, Марин Голија и други (њих 12) су се у име которске општине задужили код млетачког трговца Рамбалда Бона на суму од 950 млетачких перпера, које је требало да врате у октобру текуће године. Исплата се може извршити из соли или из друге трговине уколико кредитор буде хтео.¹⁹

Није само которска општина дуговала Бисти, понекад је било и обрнуто. Бистина супруга Рада и син Грубе, вероватно у његово име пошто је он тада био одсутан, изјавили су средином августа 1333. да ће исплатити которској општини 2500 крстатих перпера до празника Св. Марије у септембру.²⁰ Овај податак говори, да су послове обављали уместо њега, супруга и син, када није био у Котору.

Бисте је захваљујући свом богатству стекао и друштвени углед, како у Србији као што смо навели, тако и у Котору. Када је био у Котору обављао је важне друштвене функције у граду. Био је судија у Котору у првој половини 1337. године.²¹ Породица Примути имала је и свој грб као и остале которске патрицијске породице.²² Исто тако када је боравио у родном граду куповао је куће и земљу.²³

Осим с Которанима Бисте је трговао и са дубровачком властелом и пучанима. Посебно место у Бистином трговачком пословању имао је Паскоје Гучетић. Тако су Бисте Примути, Паскоје Гучетић и Павле Тома Драго склопили трговачко друштво, пре 1326. године, јер је Паскоје остао дужан после Павлове смрти његовом сину Томи 100 перпера.²⁴ Не зна се колико је новца уложено у наведено друштво. Само су у току једне године Бисте Примути и Паскоје Гучетић склопили два трговачка друштва.

¹⁸ *Kotorski spomenici* II, 302nr. 890.

¹⁹ *Kotorski spomenici* II, 405-406 nr. 1629; М. Маловић-Ђукић, *Которски кумерак слски*, ЗРВИ 41 (2004) 457.

²⁰ *Kotorski spomenici* II, 105 nr 422.

²¹ *Kotorski spomenici* II, 386-387 nr. 1545, 1546, 1547.

²² J. Martinović, *nav. delo*, 65.

²³ *Kotorski spomenici* I, 293 nr. 859.

²⁴ *Testamentum*, 106 М. Маловић-Ђукић, *Тома Павла Тома*, 63.

Средином октобра 1331. године у које је Бисте уложио 7000 перпера а Паскоје 3000 перпера, где је сам Паскоје водио послове. Обрачун је требало извршити већ после два месеца при чему би Бисти припале две трећине а Паскоју једна трећина добити или штете.²⁵ Њихово пословање је било изгледа успешно, јер су већ 31. децембра исте године уговорили нови заједнички посао, у који је додуше, уложен мањи капитал. Бисте је уложио 1600 перпера а Паскоје 1000 перпера, али је зато друштво требало да траје преко две године. И овог пута Паскоје је водио послове и требало је да му припадне две петине добити.²⁶

И друга дубровачка властела пословала је са Бистом Примути. Тако је дубровачки племић Витко Матије Ђорђића јамчио за Бисту Примути, вероватно у вези с неким царинским закупом, те је морао да плати српском краљу 2000 крстатих перпера. Бисте је крајем јануара 1335. потврдио да је дужан Витку Матије Ђорђића суму од 2000 крстатих перпера,²⁷ коју ће му вратити током маја месеца текуће године.

Бисте је имао пословне али и родбинске везе са дубровачким властелином Налом Цријевићем. Нале је изјавио почетком децембра да је дужан Бисти Примути 500 перпера, који ће му вратити за две године.²⁸ Иако се успешно бавио трговачким пословима са Дубровчанима, у Дубровнику се Бисте није настанио, него је само повремено долазио.

Бисте је у Србији неко време живео и пословао. О Бистином пословној делатности у Србији мало је сачувано извора, с обзиром на његов друштвени статус и углед на двору српског краља Стефана Дечанског. Пошто је био на краљевом двору Бистини новчани послови били су везани за српског краља. Тако је српски краљ, вероватно краљ Душан, крајем новембра 1333. измирио дугове фирентиском трговцу (Luti Francisci) од добара (ствари) Бистиних.²⁹ Вероватно је то дуг од раније, али се не зна се ким је Бисте уговор склопио или са краљем Стефаном Дечанским или са краљем Душаном. Исто тако, српски краљ је наплатио износ од 2000 перпера, од дубровачког властелина Витка Матије Ђорђића који је јамчио за Бисту Примути. Бисте Примути је изјавио у јануару 1335. године да Витку Ђорђићу дугује тај износ(2000 перпера).³⁰ Вероватно је то од раније

²⁵ *Kotorski spomenici* I, 266 nr760; И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 238.

²⁶ *Kotorski spomenici* I, 295 nr. 864; И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 238.

²⁷ *Kotorski spomenici* I, 385 nr. 1135; И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 217.

²⁸ *Kotorski spomenici* I, 289 nr. 841; И. Манкен *Дубровачки патрицијат*, 461.

²⁹ *Kotorski spomenici* II, 121 nr. 491.

³⁰ *Kotorski spomenici* II, 385, nr. 1135; И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, 217. Истина, овде се не зна када је уговор склопљен нити са којим краљем(краљем Стефаном Дечанским или краљем Душаном).

дуг од неких царина. Бисте је стално био у вези са српским краљем и онда када није био на двору или Србији већ у Котору. Тако је почетком априла 1333. дошло до судског спора у Котору, због ствари које је српски краљ послао Бисти Примути по једном Которанину.³¹

Подаци о Бисти Примути у которској архиваској грађи су веома оскудни за период од 1326. до 1331. године. У том периоду сигурно је живео и деловао у Србији. Био је на двору уз свог краља Стефана Дечанског до његовог насилног свргавања са престола 1331 године.

Успешну пословну сарадњу Бисте је имао и са појединим млетачким трговцима који су боравили у Србији, Котору, Дубровнику у двадесетим годинама 14. века. Међу млетачким трговцима са којима је Бисте трговао били су Рамбалдо Боно и Марко Квинтавало.³²

Бисте је био способан и велики трговац. Предмет његове трговине били су метали (бакар и сребро), со и друга роба. Стекао је велики капитал који је улагао у покретну и непокретну имовину углавном у Котору.

О Бистиним породичним приликама и целокупном имовном стању ускраћени смо јер није сачуван његов тестамент. На основу которске грађе може се углавном саставити мозаик о његовој имовини у Котору и Србији, али не и у Дубровнику. Пошто је био дубровачки грађанин морао је поседовати непокретности (кућу и земљу) у Дубровнику. У Котору је имао неколике куће и радњу.³³ Бистина земља, њиве и виногради налазе се разасути по целој которској територији (Прчању, Столиву, Корвешу, Бијелој, Тивту, Грбљу и другим местима).³⁴ Осим имовине у Котору поседовао је земљу и кућу у Србији (у Брскову).³⁵ Имао је на својим поседима кметове посаднике, као и друга которска властела. Зависност његових посадника трајала је онолико колико је трајао уговор и односила

³¹ *Kotorski spomenici* I, 377 nr. 1121.

³² *Kotorski spomenici* i, 301 nr. 888. Млетачки трговац Марко Квинтавало изјавио је 25. јануара 1332. да су му подмирили све дугове Которани Трипун и његов син Бисте. види напомену 15.

³³ *Kotorski spomenici* II, 37 nr. 149, 49 nr. 197, 67 nr. 274, 128 nr. 342, 191 nr. 770, 293 nr. 1131, 312 nr. , 1210.

³⁴ *Kotorski spomenici* II, 35 nr. 139, 183 nr. 732, 195 nr. 787, 227 nr. 915, 293 nr. 1132, 321 nr. 1243, 354 nr. 1394, 433 nr. 1756.

³⁵ *Kotorski spomenici* I, 309 nr. 918. Земљу у Брскову залажу Бисти за 60 перпера, крајем децембра 1332. Брата, удовица Пашка Бугона, њен син Павле и Петар Гости. Рок враћања дуга је веома кратак, износио је 15 дана. Они имају сви земље и куће у Србији (у Брскову, Руднику и Брвенику) (*Kotorski spomenici* I, 175 nr. 496). Вероватно је и Бисте имао земљу и кућу у Брскову, те му зато залажу земљу баш у Брскову. С обзиром на то да је био уважена личност у Србији, на двору краља Стефана Дечанског, можда је имао непокретну имовину осим у Брскову и у другим местима и трговима Србије.

се само на економску односе.³⁶ Имао је и слуге као и сви богати трговци, који су му помагали у трговачком пословању.³⁷

О Бистином детињству и младости извори ћуте. Јавља се у двадесетим годинама 14. века као зрео послован човек као што смо навели. Син је познатог которског трговца Трифуна Примути, који је био ожењен Радом, али се не зна одакле и од ког рода је била.³⁸ Рада није вероватно Бистина мајка већ да је он из неког другог Трифуновог брака. Имао је брата Марина (Мара) и сестру Славу.³⁹ Бисте је био ожењен, и његова жена се звала Рада, а о њеном пореклу се не зна ништа. Имао је троје деце, синове Груба⁴⁰ и Јака⁴¹ и ћерку Нуцу, удату за дубровачког властелина. Брат Марин није се бавио трговачким пословима. Бистини синови Грубе и Јако нису се посебно истицали у трговачком пословању. Грубе је живео и радио у Котору, али није био толико познат, док је Јако своје трговачко пословање пренео у Дубровник⁴² Дединим стопама је једино кренуо унук Трипе.

Трипе, син Јаков и унук Бистин (Tripe Jache de Biste de Catharo) био је успешан послован човек. Посебно се истакао у трговачком промету између српских средњовековних земаља и Дубровника у другој половини 14. века. У Дубровнику је био само у пролазу, јер је у њему имао своје заступнике.⁴³ Пословно је био више везан за тргове и градове у Босни (Горажде, Сребреница). Трговао је житом. Трипу је крајем септембра 1383. дозвољено да жито које је имао у Горажду може довести у Слано, а одатле дубровачким баркама где год буде хтео. За узврат је морао да из општинског кумерка солског узме соли у вредности количине доведеног жита. Имао је обавезу да доведе 400 грла ситне стоке за клање од чега је 100 грла могао да извезе, а остатак да препусти дубровачкој кланици.⁴⁴

³⁶ *Kotorski spomenici* II, 223 nr. 903, 386 nr. 1545.

³⁷ *Kotorski spomenici* II, 322 nr. 1248.

³⁸ *Kotorski spomenici* I, 128 nr. 342

³⁹ *Kotorski spomenici* I, 121 nr. 324; II, 392-393 nr. 1575. Марин (Мара) је Бистин брат по оцу и Маринова мајка је Рада. (*Kotorski spomenici* I, 128 nr. 342).

⁴⁰ *Kotorski spomenici* II, 10 nr 38, 105 nr. 422.

⁴¹ *Monumenta Ragusina* II, Zagrabiae 1882, 153. У дубровачкој грађи помиње се Jache Biste de Primutis, вероватно Бистин син. Которски извори помињу само Бистину дјецу, сина Груба и његову мајку Раду и ћерку Нуцу.

⁴² Грубе је заједно са мајком понекад замењивао оца у трговачким пословима када Бисте није био у Котору. (*Kotorski spomenici* II, 105 nr. 422). Јако је у Дубровнику пословао са млетачким трговцем Андријом Мемом, код кога се задужио средином јуна 1356. на суму од 344 перпера, дајући му у залог 6 комада обојеног сукна. (*Mon. Rag.* II, 153; Д. Динић-Кнежевић, *Ткашине у привреди средњовековног Дубровника*, Београд 1982, 42).

⁴³ *HAD, Diversa Cancellariae (Div. Canc.)*. XXIII, 122; М. Динић-Кнежевић, *Миграције*, 183.

⁴⁴ М. Dinić, *Odluke veća Dubrovačke republike I*, Београд 1951, 385; Д. Ковачевић, *Трговина у средњовековној Босни*, Сарајево 1961, 33; Д. Динић-Кнежевић, *Миграције*, 183.

Трипе се најдуже задржао у Сребреници, где му је у пословима помогао слуга Мароје, који је у октобру 1392. упутио по дубровачким трговцима неке Трипине ствари (један сребрни појас и прстење).⁴⁵ Он је пословао и са познатим дубровачким трговцем Цветком Турчином, са којим је крајем априла 1389. извршио обрачун и обавезао се да га у својим потраживањима неће више узнемиравати.⁴⁶

Колики је углед и богатство имао у Котору види се и по томе што су његови синови 1430. године добили земљу у Грбљу.⁴⁷

Бисте Примути био је способен и успешан трговац. Трговачке послове водио је пре свега са Которанима, Дубровчанима, људима из Србије и Млечанима. Стекао је велики капитал који је улагао у непокретну имовину у Котору, Србији и Дубровнику. У свом пословању највише се бавио трговином металима, посебно бакром. Захваљујући пословном умећу стекао је углед и богатство, што му је омогућило учешће у бављењу дипломатским и другим пословима у Србији, на двору српског краља Стефана Дечанског. Један је од најистакнутијих дворана краља Стефана Дечанског. Први је Которанин који је обављао послове управника целокупне краљеве имовине „куће краљеве“. Одласком са политичке сцене и из живота краља Стефана Дечанског, завршава се и Бистина политичка каријера у Србији али не и трговачки послови како у Котору тако и у Србији и Дубровнику.

⁴⁵ *Div. Canc. XXX*, 150; Д. Динић-Кнежевић, *Миграције*, 183.

⁴⁶ *Div. Canc. XXVI*, 184; Д. Динић-Кнежевић, *Миграције*, 183-184.

⁴⁷ I. Stjepčević, *Kotor i Grbalj* Dodatak Katastik Grblja sastavljen za provizora Ivana Balbi god. 1430, Split 1941, 131. Имали су пет карата земље у Горњем Грбљу.

Marica Malović-Đukić

BISTE DE PRIMUTIS, A 14TH CENTURY KOTOR GENTLEMAN

Summary

Biste Primuti was a capable and successful merchant. He traded primarily with people from Kotor, Dubrovnik, Serbia, and Venice. He accumulated significant wealth, which he invested in the real estate in Kotor, Serbia, and Dubrovnik. He traded mostly in metals, especially copper. Due to his business capabilities, he acquired reputation and wealth, which enabled him to take part in diplomatic and other affairs in Serbia, at the court of the Serbian King Stefan Dečanski. One of the most prominent members of the court of the King Stefan Dečanski was the first Kotor citizen who administered the whole King's possession, "the King's house". With Stefan Dečanski's departure, Bista's political career in Serbia ended, but not his business affairs.